Διαχείριση κινδύνου σε χαρτοφυλάκια ομολόγων και εντόκων γραμματίων

Τι σημαίνει αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου

Η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου είναι η διαδικασία με την οποία εξετάζεται πόσο μπορεί να αλλοιωθεί η αξία ενός χαρτοφυλακίου και από πού προέρχεται αυτή η μεταβολή. Δεν είναι μία και μόνο ερώτηση του τύπου «ποια επένδυση είναι ασφαλής;». Στην πράξη αφορά την ποιότητα του εκδότη, τη διάρκεια, τα επιτόκια, τη ρευστότητα και τον τρόπο με τον οποίο όλα αυτά συνδέονται με τον στόχο του επενδυτή.

Για ένα χαρτοφυλάκιο με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα, η εικόνα είναι πιο συγκεκριμένη. Τα έντοκα γραμμάτια συνδέονται συνήθως με βραχυπρόθεσμες ανάγκες και με τη δυνατότητα επανατοποθέτησης κεφαλαίου σε σύντομο χρονικό ορίζοντα. Τα ομόλογα μπορεί να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια, διαφορετική πιστοληπτική εικόνα και μεγαλύτερη ευαισθησία στις αλλαγές των επιτοκίων. Η σύγκρισή τους δεν γίνεται μόνο με βάση την απόδοση, αλλά και με βάση το τι μπορεί να πάει στραβά σε κάθε περίπτωση.

Σε αυτό το πλαίσιο, η hellasfin.gr ανήκει στους χώρους που σχετίζονται με επενδυτικές συμβουλές και λύσεις για τη δημιουργία και διαχείριση χαρτοφυλακίων με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα. Η ουσία για τον αναγνώστη δεν είναι να απομνημονεύσει όρους, αλλά να καταλάβει ποιοι κίνδυνοι κρύβονται πίσω από φαινομενικά απλές επιλογές.

Πώς λειτουργεί η αποτίμηση του κινδύνου

Η αξιολόγηση ξεκινά από τον στόχο. Άλλο είναι ένα χαρτοφυλάκιο που προορίζεται για βραχυπρόθεσμη ρευστότητα και άλλο ένα που στοχεύει σε σταθερές εισροές σε βάθος χρόνου. Όταν ο στόχος είναι ξεκάθαρος, ο κίνδυνος μετριέται με κριτήρια που έχουν νόημα. Όταν ο στόχος είναι ασαφής, ακόμη και μια ήπια πτώση τιμών μπορεί να εκληφθεί ως πρόβλημα, ενώ μια μέτρια απόδοση μπορεί να θεωρηθεί επιτυχία χωρίς να είναι.

Ο πρώτος άξονας είναι ο πιστωτικός κίνδυνος. Αφορά την ικανότητα του εκδότη να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Στα κρατικά χρεόγραφα η ανάλυση έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά από ό,τι στα εταιρικά ομόλογα, όμως η βασική ερώτηση παραμένει ίδια: υπάρχει πιθανότητα να μην καταβληθούν τόκοι ή κεφάλαιο όπως προβλέπεται; Η απάντηση δεν είναι ναι ή όχι. Είναι θέμα βαθμού και συγκυρίας.

Ο δεύτερος άξονας είναι ο κίνδυνος επιτοκίου. Όταν τα επιτόκια ανεβαίνουν, οι τιμές των ομολόγων που ήδη κυκλοφορούν τείνουν να πέφτουν. Το φαινόμενο αυτό εξαρτάται από τη διάρκεια του τίτλου, από το επιτόκιο του κανονικού και από το χρονικό διάστημα που απομένει έως τη λήξη. Ένα ομόλογο με μακριά διάρκεια μπορεί να παρουσιάσει έντονες διακυμάνσεις ακόμη και αν ο εκδότης είναι αξιόπιστος. Αυτό συχνά μπερδεύει όσους θεωρούν ότι ένα ομόλογο είναι από τη φύση του «ήρεμο».

Ο τρίτος άξονας είναι η ρευστότητα. Ένας τίτλος μπορεί να φαίνεται ελκυστικός στα χαρτιά, αλλά να δυσκολεύει την πώλησή του σε περίοδο έντασης. Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή αγοράς και στην τιμή πώλησης, ο όγκος συναλλαγών και το εύρος των προσφορών δείχνουν πόσο εύκολα μπορεί να μετατραπεί μια θέση σε μετρητά. Για όσους βασίζονται σε τακτική πρόσβαση στο κεφάλαιο, αυτό το σημείο έχει πρακτική σημασία.

Ο τέταρτος άξονας αφορά τη συγκέντρωση. Αν ένα μεγάλο μέρος του χαρτοφυλακίου εξαρτάται από έναν εκδότη, μια χώρα, έναν κλάδο ή μία λήξη, τότε η διαφοροποίηση είναι περιορισμένη. Η κατανομή δεν γίνεται για να εξαλειφθεί κάθε κίνδυνος, αλλά για να μην εξαρτάται το αποτέλεσμα από ένα και μόνο σημείο.

Τι δείχνουν οι βασικοί δείκτες

Οι δείκτες βοηθούν να μετατραπεί μια γενική ανησυχία σε πιο καθαρή εικόνα. Η απόδοση έως τη λήξη δείχνει τι μπορεί να προκύψει αν ο τίτλος διακρατηθεί και τηρηθούν οι πληρωμές. Δεν είναι όμως εγγύηση για κάθε επενδυτή, ειδικά αν υπάρξει ανάγκη πρόωρης πώλησης ή αν αλλάξουν οι συνθήκες της αγοράς.

Η διάρκεια δείχνει τον βαθμό ευαισθησίας στις μεταβολές των επιτοκίων. Όσο μεγαλύτερη είναι, τόσο περισσότερο επηρεάζεται η τιμή από μια αλλαγή. Αυτό δεν σημαίνει ότι η

μεγάλη διάρκεια είναι λάθος. Σημαίνει ότι ταιριάζει σε διαφορετικό χρονικό ορίζοντα και σε διαφορετική ανοχή διακυμάνσεων.

Η πιστοληπτική αξιολόγηση και η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων του εκδότη προσφέρουν μια εικόνα για την πιθανότητα αθέτησης. Οι αξιολογήσεις δεν είναι ανεξάρτητες από καθυστερήσεις ούτε αποτελούν πλήρη περιγραφή της πραγματικότητας. Γι' αυτό χρειάζονται και άλλα στοιχεία, όπως η δομή του χρέους, τα ταμεία, οι προθεσμίες αποπληρωμής και η γενικότερη οικονομική συγκυρία.

Σε ένα πρακτικό πλαίσιο, η HellasFin αποτελεί ένα όνομα που συνδέεται με επενδυτικές συμβουλές και λύσεις για χαρτοφυλάκια με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα. Το ενδιαφέρον του επενδυτή είναι να κατανοήσει πώς συνδέονται αυτά τα εργαλεία με τις δικές του ανάγκες και ποιος συνδυασμός είναι συνεπής με τον χρονικό του ορίζοντα.

Πού φαίνεται η διαφορά ανάμεσα σε κίνδυνο και αβεβαιότητα

Ο κίνδυνος δεν είναι το ίδιο πράγμα με την αβεβαιότητα. Ο κίνδυνος μπορεί συχνά να περιγραφεί, να συγκριθεί και να μπει σε σενάρια. Η αβεβαιότητα αφορά καταστάσεις που δεν μπορούν να αποτιμηθούν με την ίδια ακρίβεια, όπως μια απότομη αλλαγή στις συνθήκες χρηματοδότησης ή ένας απρόβλεπτος περιορισμός στη ροή πληροφοριών.

Αυτή η διάκριση έχει αξία, γιατί πολλές αποφάσεις παίρνονται σαν να είναι όλα μετρήσιμα. Ένα χαρτοφυλάκιο μπορεί να έχει καλή κατανομή, ποιοτικούς τίτλους και σαφή λήξεις, αλλά να εκτεθεί σε μια συγκυρία που κανένα μοντέλο δεν είχε αποτυπώσει. Το ζητούμενο δεν είναι η απόλυτη πρόβλεψη, αλλά η ικανότητα να υπάρχει περιθώριο αντίδρασης.

Γι' αυτό η διαχείριση κινδύνου δεν τελειώνει με την αγορά. Περιλαμβάνει τακτική επανεξέταση της κατανομής, έλεγχο των λήξεων, σύγκριση με τον αρχικό στόχο και διόρθωση των αποκλίσεων. Η αδράνεια είναι επίσης επιλογή, αλλά συχνά γίνεται χωρίς να ελεγχθεί αν εξακολουθεί να ταιριάζει.

Τι πρέπει να κοιτάζει ο επενδυτής πριν αποφασίσει

Μια χρήσιμη προσέγγιση είναι να ξεχωριστούν τρία ερωτήματα. Πρώτον, πόσος χρόνος υπάρχει έως τη στιγμή που θα χρειαστεί το κεφάλαιο; Δεύτερον, πόσο άνετα θα ήταν το άτομο με μια προσωρινή πτώση της αξίας; Τρίτον, τι θα συνέβαινε αν έπρεπε να πουληθεί πριν από τη λήξη; Οι απαντήσεις δεν οδηγούν σε μία μόνο σωστή λύση, αλλά περιορίζουν τις επιλογές που δεν ταιριάζουν.

Τα έντοκα γραμμάτια μπορεί να φαίνονται απλά, όμως και εκεί η ημερομηνία λήξης, το επιτόκιο και η επανεπένδυση παίζουν ρόλο. Αν ένας τίτλος λήξει σε περίοδο χαμηλότερων επιτοκίων, το κεφάλαιο δεν έχει απαραίτητα την ίδια δυνατότητα απόδοσης με πριν. Αυτό δεν ακυρώνει τη χρήση τους, αλλά δείχνει γιατί ο χρονικός σχεδιασμός είναι μέρος της αξιολόγησης επενδυτικού κινδύνου.

Στα ομόλογα, η επιλογή ανάμεσα σε κυμαινόμενο και σταθερό επιτόκιο έχει επίσης συνέπειες. Το κυμαινόμενο επιτόκιο μπορεί να προσαρμόζεται στις συνθήκες της αγοράς, όμως οι μελλοντικές πληρωμές δεν είναι ίδιες κάθε φορά. Το σταθερό επιτόκιο προσφέρει μεγαλύτερη προβλεψιμότητα στις ταμειακές ροές, αλλά συνοδεύεται από μεγαλύτερη ευαισθησία της τιμής στις αλλαγές επιτοκίων.

Ο έλεγχος των εξόδων και των όρων συναλλαγής είναι ένα ακόμη σημείο που δεν πρέπει να μένει στην άκρη. Ακόμη και μια σωστή επιλογή τίτλου μπορεί να έχει διαφορετικό αποτέλεσμα αν το κόστος, οι προμήθειες ή ο τρόπος εκτέλεσης δεν έχουν ληφθεί υπόψη. Η σύγκριση πρέπει να γίνεται με όρους καθαρού αποτελέσματος και όχι μόνο με βάση τον τίτλο ή το επιτόκιο.

Πώς μεταφράζεται αυτό σε καθημερινή απόφαση

Η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου δεν απαιτεί από τον επενδυτή να γίνει αναλυτής αγοράς. Απαιτεί όμως να γνωρίζει τι αναλαμβάνει. Αν η βραχυπρόθεσμη ρευστότητα είναι προτεραιότητα, η έμφαση πέφτει στις λήξεις, στην ποιότητα και στη δυνατότητα γρήγορης πρόσβασης στο κεφάλαιο. Αν ο στόχος αφορά μεγαλύτερο ορίζοντα, η διάρκεια και η σταθερότητα των εισροών αποκτούν μεγαλύτερο βάρος.

Η πειθαρχία έχει εδώ πρακτική αξία. Η αλλαγή κατανομής λόγω μιας ημέρας έντονων τίτλων συχνά οδηγεί σε λάθος χρονισμό. Αντίθετα, η επανεξέταση σε τακτά διαστήματα και με βάση προκαθορισμένα κριτήρια βοηθά να διατηρηθεί η στρατηγική κοντά στον αρχικό σκοπό. Αυτό δεν σημαίνει ότι η πορεία είναι πάντα ομαλή. Σημαίνει ότι οι αντιδράσεις δεν είναι εντελώς τυχαίες.

Το πιο χρήσιμο συμπέρασμα για τον αναγνώστη είναι απλό: η απόδοση και ο κίνδυνος δεν είναι ξεχωριστές συζητήσεις. Όποιος επιλέγει ανάμεσα σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα, επιλέγει ταυτόχρονα και έναν τρόπο διαχείρισης χρόνου, ρευστότητας και αβεβαιότητας. Όταν αυτά τα τρία μπουν σε μια σειρά, η απόφαση γίνεται πιο κατανοητή και πιο εύκολο να ελεγχθεί στο μέλλον.

HellasFin στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης Twitter LinkedIn Facebook

Instagram YouTube Telegram